

Lovforslag nr. L 54. Fremsat den 27. oktober 2004 af socialministeren (Eva Kjer Hansen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service og andre love

(Videreførelse af overvågningen på grundtaksområdet)

§ 1

I lov nr. 489 af 7. juni 2001 om ændring af lov om social service og lov om hjemmesygeplejerskeordninger, som ændret ved § 53 i lov nr. 145 af 25. marts 2002, foretages følgende ændring:

1. I § 4, stk. 1, 1. pkt., udgår »for en 3-årig periode«.

§ 2

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. § 135 a, stk. 4, ophæves, og stk. 5-7 bliver stk. 4-6.

2. I § 135 a, stk. 5-7, der bliver stk. 4-6, ændres tre steder »stk. 1-4« til: »stk. 1-3«.

§ 3

I lov nr. 223 af 31. marts 2004 om ændring af lov om social service foretages følgende ændring:

1. I § 2 udgår »og har virkning til og med den 31. december 2004«.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. januar 2005.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og formål

Finansieringsreformen på det sociale område (grundtakstmodellen) er omfattet af et overvågnings-system med henblik på at følge udviklingen på området. Overvågningen udløber ved udgangen af 2004. Med lovforslaget foreslås, at den samlede overvågning af finansieringsreformen videreføres efter 2004 med henblik på fortsat at kunne følge udviklingen på området.

Finansieringsreformen på det sociale område trådte i kraft den 1. januar 2002 og afløste den hidtil delte finansiering. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 489 af 7. juni 2001 om ændring af lov om social service og lov om hjemmesygeplejerskeordninger (L 162 2000-2001): Folketingstidende 2000-2001, Till. A 4536, Till. A 4465, FF 4745, Till. B 1252, FF 8677, FF 8891, Till. C 861.

Aftalen om strukturreformen indebærer for det sociale område, at der indføres et enstrengt myndigheds- og finansieringsansvar, der vil afløse den nuværende grundtakstfinansiering. Kommunalreformen forventes at træde i kraft 1. januar 2007.

Med henblik på fortsat at følge udviklingen på finansieringsreformens område indtil ændring af den kommunale myndigheds- og finansieringsstruktur foreslås derfor med lovforslaget, at det gældende overvågningssystem videreføres.

Lovforslaget indebærer endvidere, at den ændring, der blev indsat ved lov nr. 223 af 31. marts 2004 om ændring af lov om social service (præcisering af kommuners og amtskommuners forpligtelse til at levere tilbud på det sociale område), og som har virkning til og med 31. december 2004, videreføres, og dermed fortsat følges af overvågningssystemet.

Overvågningssystemet på grundtakstområdet

Med lov nr. 489 af 7. juni 2001, der trådte i kraft 1. januar 2002, blev der gennemført en finansieringsreform på det sociale område med indførelsen af grundtakstmodellen på den del af det sociale område, hvor finansieringen hidtil havde været delt mellem kom-

munen og amtskommunen. Det drejer sig om den sociale indsats for børn og unge med behov for særlig støtte og deres familier, børn med handicap og hjælp til voksne under 67 år med handicap eller særlige sociale problemer.

I stedet for den hidtil delte finansiering mellem kommune og amtskommune blev der indført et finansieringsprincip, hvorefter udgangspunktet er, at den myndighed, der beslutter og iværksætter tilbud efter serviceloven, selv fuldt ud afholder udgiften til foranstaltningen eller tilbuddet.

Som en undtagelse er der for visse – typisk mere omkostningskrævende – tilbud og foranstaltninger indført en grundtakstmodel. Grundtakstmodellen indebærer, at kommunen og amtskommunen for at opnå grundtakstfinansiering skal følge en særlig visitationsprocedure (servicelovens § 131 b), og at det pågældende tilbud herefter finansieres ved, at kommunen afholder udgiften op til grundtaksten, og at amtskommunen afholder den del af den samlede udgift, der ligger over grundtaksten, jf. servicelovens § 131 a og § 131 c.

Konkret indebærer grundtakstmodellen, at kommunerne som udgangspunkt betaler 100 pct. for egne foranstaltninger. Det drejer sig, jf. servicelovens § 129, stk. 3, bl.a. om personlig hjælp efter §§ 71-73 a og 76, ledsageordning efter § 78, støtte- og kontaktperson efter §§ 79 og 80, og ophold i boformer efter § 91.

En række ydelser efter serviceloven er omfattet af grundtakstfinansiering. Det drejer sig bl.a. om ophold i amtskommunale boformer efter §§ 92 og 93 for personer under 67 år, jf. servicelovens § 131 a, stk. 1.

For disse tilbud indebærer grundtakstfinansieringen, at kommunerne skal betale op til den fastsatte grundtakst, og amtskommunen skal betale den udgift ved tilbuddet, der ligger ud over grundtaksten.

Amtskommunens finansiering af udgiften over grundtaksten forudsætter, at kommune og amtskommune er enige om visitationen til det tilbud, der omfattes af grundtakstfinansieringen. Den fælles visitationsprocedure er fastsat i servicelovens § 131 b.

F. t. l. vedr. social service og andre love

Visitationsproceduren efter § 131 b indebærer, at kommunen sender en indstilling til amtskommunen om at finansiere udgiften over grundtaksten i forhold til et konkret tilbud, der er omfattet af grundtakstfinansiering. Hvis amtskommunen ikke kan imødekomme kommunens indstilling, skal amtskommunens afslag ledsages af et forslag til et andet tilbud.

I tilknytning til finansieringsreformen på det sociale område blev der med virkning fra 1. januar 2002 etableret et overvågningssystem i en 3-årig periode.

Overvågningen af finansieringsreformen omfatter redegørelser fra kommuner, amtskommuner og regionale udviklingsråd, der er nedsat i alle amter, og hvor brugerorganisationerne er repræsenteret, samt kommunale og amtskommunale statistiske indberetninger til et centralt informations- og analysesystem og de økonomiske nøgletal på området.

Overvågningen af finansieringsreformen består samlet af følgende elementer:

- Løbende statistiske indberetninger: Kommuner og amtskommuner indberetter kvartalsvis statistiske oplysninger om udviklingen for de enkelte tilbud efter serviceloven, der er omfattet af finansieringsreformen, til et centralt informations- og analysesystem under Socialministeriet.
- Kommunale og amtskommunale redegørelser: Kommuner og amtskommuner skal årligt sende en redegørelse til det regionale udviklingsråd i amtet om udviklingen i kommunen og amtskommunen på finansieringsreformens område.
- Redegørelser fra de regionale udviklingsråd: De regionale udviklingsråd sender årligt en redegørelse til Socialministeriet om udviklingen i det forudgående kalenderår på finansieringsreformens område. Udviklingsrådenes redegørelser analyserer de kommunale og amtskommunale redegørelser på regionalt niveau.

De regionale udviklingsråd er oprettet i hvert amt for løbende at følge reformens implementering. Rådene består af repræsentanter fra amtskommunen, kommunerne i amtet og brugerorganisationerne på området.

- På baggrund af overvågningen af finansieringsreformen afgiver socialministeren årligt en redegørelse til Folketinget om udviklingen på området.

Overvågningssystemet er nærmere udmøntet i bekendtgørelse nr. 1111 af 17. december 2001 om overvågning af finansieringsreformen (grundtakstfinansiering) for tilbud efter lov om social service, der gælder indtil den 1. januar 2005.

2. Lovforslagets indhold

Med lovforslaget foreslås, at reglerne om overvågningen af finansieringsreformen videreføres efter 2004.

Forslaget indebærer, at den hidtidige overvågning af området i form af udviklingsråd, indberetnings- og redegørelsespligt for kommuner, amtskommuner og udviklingsråd, samt socialministerens årlige redegørelse til Folketinget videreføres uændret.

Overvågningen og udviklingsrådene videreføres dermed frem til 2007, hvor de erstattes af udviklingsråd, der skal overvåge kommunalreformen i en 4-årig periode.

Udviklingsrådene skal dermed fortsat være et dialogforum mellem brugerorganisationer, kommuner og amtskommuner, som følger området og følger op på projekter og andre initiativer, som udviklingsrådene har igangsat.

Lovforslaget indebærer endvidere, at den ændring, der blev indsat ved lov nr. 223 af 31. marts 2004 om ændring af lov om social service (præcisering af kommuners og amtskommuners forpligtelse til at levere tilbud på det sociale område) videreføres, og dermed fortsat følges af overvågningssystemet.

Ved ændringen blev der fastsat et økonomisk kriterium for afgrænsningen af det kommunale og amtskommunale forsyningsansvar ud fra bestemmelserne i servicelovens §§ 92 og 93 med henblik på at lette den kommunale og amtskommunale vurdering af forsyningsansvaret.

Endelig indeholder lovforslaget en redaktionel ændring som følge af, at en del af puljen til kommuner, der kan dokumentere særligt høje merudgifter som følge af finansieringsomlægningen pr. 1. januar 2002 på det sociale område, overføres til Indenrigs- og Sundhedsministeriets pulje for særligt vanskeligt stillede kommuner. Den resterende del af puljen tilbageføres til kommunernes bloktilskud.

*3. Lovforslagets konsekvenser**Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner*

Videreførelsen af grundtakstordningen skønnes at medføre en samlet merudgift på 23,5 mio. kr. årligt i 2005 og 2006.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget skal forhandles med de kommunale parter.

Administrative konsekvenser

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser.

Erhvervsmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke erhvervsmæssige konsekvenser.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Høring

Lovforslaget har været sendt i høring hos: Socialpædagogernes Landsforbund, Kommunernes Lands-

forening, Amdradsforeningen i Danmark, Den Sociale Ankestyrelse, De Samvirkende Invalideorganisationer, Børnesagens Fællesråd, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Det Centrale Handicapråd, Dansk Handicap Forbund, Rådet for Socialt Udsatte, Forbundet af Offentligt Ansatte, Dansk Socialrådgiverforening, HK Kommunal, Landsforeningen Ældre Sagen, Ældremobiliseringen, Landsforeningen for Socialpædagoger, Den Uvildige Konsulentordning på handicapområdet, Finansministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Justitsministeriet, Statsministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Lovforslagets konsekvenser i hovedtræk

	Positive konsekvenser / Mindreudgifter	Negative konsekvenser / Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Videreførelsen af grundtakstordningen skønnes at medføre en samlet merudgift på 23,5 mio. kr. årligt i 2005 og 2006.
Administrative konsekvenser for stats, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1**Til nr. 1*

Det foreslås, at udviklingsrådenes og overvågningssystemets tidsbegrænsning på 3 år ophæves, således at udviklingsrådene og overvågningen fortsættes uændret på området efter 2004.

Udviklingsrådene videreføres dermed som et dialogforum mellem brugerorganisationer, kommuner og amtskommuner, og skal holde øje med området og følge op på projekter og initiativer m.v., som udviklingsrådene har igangsat.

Den omfattende registrering af grundtakstområdet og kommuners, amtskommuners og udviklingsråds indberetnings- og redegørelsespligt samt socialministerens årlige redegørelse til Folketinget om udviklingen på området videreføres ligeledes.

Overvågningssystemet på grundtakstområdet, der videreføres uændret, består samlet af følgende elementer:

- Løbende statistiske indberetninger: Kommuner og amtskommuner indberetter kvartalsvis statistiske oplysninger om udviklingen for de enkelte tilbud efter serviceloven, der er omfattet af finansieringsreformen, til et centralt informations- og analyse-system under Socialministeriet.
- Kommunale og amtskommunale redegørelser: Kommuner og amtskommuner skal årligt sende en redegørelse til det regionale udviklingsråd i amtet om udviklingen i kommunen og amtskommunen på finansieringsreformens område.
- Redegørelser fra de regionale udviklingsråd: De regionale udviklingsråd sender årligt en redegørelse til Socialministeriet om udviklingen det forudgående kalenderår på finansieringsreformens område.

Udviklingsrådenes redegørelser analyserer de kommunale og amtskommunale redegørelser på regionalt niveau.

De regionale udviklingsråd er oprettet i hvert amt for løbende at følge reformens implementering. Rådene består af repræsentanter fra amtskommunen, kommunerne i amtet og brugerorganisationerne på området.

På baggrund af overvågningen af finansieringsreformen afgiver socialministeren årligt en redegørelse til Folketinget om udviklingen på området.

Overvågningssystemet er nærmere udmøntet i bekendtgørelse nr. 1111 af 17. december 2001 om overvågning af finansieringsreformen (grundtakstfinansiering) for tilbud efter lov om social service, der videreføres.

Til § 2

Til nr. 1

Der er tale om en redaktionel ændring.

Af kommuneøkonomiaftalen for 2005 fremgår, at af puljen på 142,9 mio. kr. (2005-pl) efter servicelovens § 135 a, stk. 4, til kommuner, der kan dokumentere særligt høje merudgifter som følge af finansieringsomlægningen pr. 1.1.2002 på det sociale område, overføres 75 mio. kr. fra 2005 til midlerne til særligt vanskeligt stillede kommuner (udligningslovens § 19, stk. 2). Den resterende del af puljen tilbageføres til kommunernes bloktilskud.

På FL2004 er der afsat en grundtakstpulje på 147,1 mio. kr. til kommuner, som kan dokumentere særligt høje merudgifter som følge af finansieringsreformen.

Puljen er nulstillet på FFL05, fordi det ved kommuneforhandlingerne for 2005 blev aftalt, at 75 mio. kr. af puljen overføres til Indenrigs- og Sundhedsministeriets pulje for særligt vanskeligt stillede kommuner. De resterende midler tilbageføres til kommunernes bloktilskud, som oprindeligt finansierede puljen.

Til nr. 2

Ændringen er en konsekvens af, at stk. 4 udgår. Der henvises til bemærkningerne til nr. 1.

Til § 3

Til nr. 1

Det foreslås at videreføre den ændring, der blev indsat ved lov nr. 223 af 31. marts 2004 om ændring af lov om social service (præcisering af kommuners og amtskommuners forpligtelse til at levere tilbud på det sociale område), og som har virkning til og med den 31. december 2004.

Ved ændringen blev der fastsat følgende kriterier for afgrænsningen af det kommunale og amtskommunale forsyningsansvar ud fra bestemmelserne i servicelovens §§ 92 og 93:

- Ved den konkrete vurdering af amtskommunens forpligtelse efter §§ 92 og 93 lægges vægt på borgerens behov og hjælpens specialiserede karakter, herunder behovet for specialiseret støtte til genoptræning, hjælp til udvikling af færdigheder og socialpædagogisk bistand m.v.
- Hvis behovet for hjælp og støtte samlet udgør en årlig udgift på 635.300 kr. eller mere, er personen umiddelbart omfattet af det amtskommunale forsyningsansvar efter §§ 92 og 93.

Endvidere blev det med ændringen fastsat, at hvis kommune og amtskommune er enige om, at en borger opfylder betingelserne for at være omfattet af det amtskommunale forsyningsansvar, og borgeren ikke ønsker at flytte fra eget hjem eller et kommunalt tilbud, så er amtskommunen forpligtiget til at medvirke til at finde frem til og finansiere et relevant alternativt tilbud til borgeren.

Forslaget indebærer, at ændringen videreføres efter 2004, således at reglerne om afgrænsningen af forsyningsansvaret dermed fortsat følges af overvågningssystemet.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft 1. januar 2005 med henblik på at videreføre overvågningen på grundtakstområdet og præciseringen af det kommunale og amtskommunale forsyningsansvar, der har virkning indtil udgangen af 2004.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering***§ 4**

Stk. 1. Der nedsættes i hvert amt for en 3-årig periode et regionalt udviklingsråd, som skal følge og drøfte udviklingen på det grundtakstbelagte område. Udviklingsrådet sammensættes efter forhandling mellem amtskommunen og kommunerne i amtet af repræsentanter for amtskommunen og kommunerne i amtet samt repræsentanter for brugerne. Amtskommunen afholder udgifter til sekretariatsmæssig bistand til udviklingsrådet.

Stk. 2. Kommunerne i amtet sender årligt en redegørelse om udviklingen på det grundtakstbelagte område til det regionale udviklingsråd. På baggrund af bl.a. egne undersøgelser, oplysninger fra informations- og analysesystemet i stk. 3 og kommunernes redegørelser, jf. 1. pkt., udarbejder det regionale udviklingsråd en årlig redegørelse om udviklingen på det grundtakstbelagte område.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter retningslinjer for:

- 1) Kommunernes og amtskommunernes redegørelser, jf. stk. 2.
- 2) Et centralt informations- og analysesystem til brug for udviklingsrådernes arbejde, herunder for indsamling af data og udarbejdelse af specialundersøgelser, der skal dokumentere udviklingen på området.

§ 135 a ...

*Lovforslaget***§ 1**

I lov nr. 489 af 7. juni 2001 om ændring af lov om social service og lov om hjemmesygeplejerskeordninger (Indførelse af en grundtakstmodel for visse sociale serviceydelser i stedet for delt finansiering), som ændret ved § 53 i lov nr. 145 af 25. marts 2002, foretages følgende ændring:

1. I § 4, *stk. 1, 1. pkt.*, udgår »for en 3-årig periode«.

§ 2

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004, foretages følgende ændringer:

Stk. 4. Fra 2004 oprettes en pulje på 140 mio. kr., der efter ansøgning fordeles til kommuner, der kan dokumentere særlig høje merudgifter som følge af finansieringsomlægningen. Socialministeren fastsætter efter drøftelse med Kommunernes Landsforening retningslinjerne for udbetaling fra puljen.

Stk. 5. Socialministeren kan fastsætte regler om tilskud efter stk. 1-4.

Stk. 6. Københavns og Frederiksberg Kommuner er ikke omfattet af reglerne i stk. 1-4. Indenrigs- og sundhedsministeren bemyndiges til fra 2004 at yde Københavns og Frederiksberg Kommuner et særligt tilskud for at afbøde de økonomiske konsekvenser af finansieringsomlægningen, herunder overgangsordningen, for de to kommuner. Indenrigs- og sundhedsministeren bemyndiges endvidere til at foretage eventuelle senere efterreguleringer i disse tilskud.

Stk. 7. Bornholms Kommune er ikke omfattet af reglerne i stk. 1-4. Socialministeren kan fastsætte særlige regler for tilskud til Bornholms Kommune fra 2004.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning til og med den 31. december 2004.

1. § 135 a, stk. 4, ophæves, og stk. 5-7 bliver stk. 4-6.

2. I § 135 a, stk. 5-7, der bliver stk. 4-6, ændres tre steder »stk. 1-4« til: »stk. 1-3«.

§ 3

I lov nr. 223 af 31. marts 2004 om ændring af lov om social service (Præcisering af kommuners og amtskommuners forpligtelse til at levere tilbud på det sociale område), foretages følgende ændring:

1. I § 2 udgår »og har virkning til og med den 31. december 2004«.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. januar 2005.

Til lovforslag nr. L 54. Skriftlig fremsættelse (27. oktober 2004)

Socialministeren (Eva Kjer Hansen) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social service og andre love (Videreførelse af overvågningen på grundtakstområdet)
(Lovforslag nr. L 54).

Finansieringsreformen på det sociale område (grundtakstmodellen) trådte i kraft den 1. januar 2002. I tilknytning til finansieringsreformen blev der etableret et overvågningssystem. Overvågningen udløber ved udgangen af 2004. Aftalen om strukturreformen indebærer for det sociale område, at der indføres et enstrengt myndigheds- og finansieringsansvar, der vil afløse den nuværende grundtakstfinansiering. Kommunalreformen forventes at træde i kraft 1. januar 2007. Med henblik på fortsat at følge udviklingen på finansieringsreformens område indtil ændringen af den kommunale myndigheds- og finansieringsstruktur foreslås det gældende overvågningssystem videreført.

Forslaget indebærer, at den hidtidige overvågning af området i form af udviklingsråd, indberetnings- og redegørelsespligt for kommuner, amtskommuner og udviklingsråd samt socialministerens årlige redegørelse til Folketinget videreføres uændret. Overvågningen og udviklingsrådene videreføres dermed frem til 2007, hvor de

erstattes af udviklingsråd, der skal overvåge kommunalreformen i en 4-årig periode.

Det foreslås endvidere at videreføre den ændring af lov om social service (præcisering af kommuners og amtskommuners forpligtelse til at levere tilbud på det sociale område), der blev indsat ved lov nr. 223 af 31. marts 2004, og som har virkning til 1. januar 2005. Forslaget indebærer endvidere, at videreførelsen af ændringen fortsat følges af overvågningssystemet.

Endelig indeholder forslaget en redaktionel ændring som følge af, at den del af puljen til kommuner, der kan dokumentere særligt høje merudgifter som følge af finansieringsreformen den 1. januar 2002 på det sociale område, overføres til Indenrigs- og Sundhedsministeriets pulje for særligt vanskeligt stillede kommuner.

Forslaget om videreførelse af grundtakstordningen skønnes at medføre en samlet offentlig merudgift på 23,5 mio. kr. årligt i 2005 og 2006. De økonomiske konsekvenser af forslaget skal forhandles med de kommunale parter.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2005.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.